

## ผนวก ง

### การเพิ่มทุนโดยออกตราสาร CAPS และ SLIPS<sup>1</sup>

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตให้บริษัทเพิ่มทุนรวมทั้งส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่สถาบันการเงินได้รับจาก CAPS หรือ SLIPS เข้าเป็นกองทุนชั้นที่ 1 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2542 ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานของ Bank for International Settlement (BIS) ที่ได้ออกประกาศยอมรับตราสารทุนประเภทใหม่ๆ เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของสถาบันการเงิน เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2541

CAPS ย่อมาจาก Capital Augmented Preferred Securities

SLIPS ย่อมาจาก Stapled Limited Interest Preferred Securities

#### ลักษณะที่คล้ายกันของ CAPS และ SLIPS

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยหุ้นบุริมสิทธิควบหุ้นกู้ด้อยสิทธิ ซึ่งทั้ง 2 ตราสารมีคุณสมบัติดังนี้

- ไม่สะสมเงินปันผล และไม่มีภาระต้องจ่ายผลตอบแทนในปีที่ไม่มีผลกำไร
- ลำดับการชำระคืนหุ้นกู้ด้อยสิทธิอยู่หลังเจ้าหนี้ด้อยสิทธิอื่น
- หากสถาบันการเงินได้ไถ่ถอนหุ้นกู้ด้อยสิทธิแล้ว มูลค่าของหุ้นบุริมสิทธิจะลดลงเหลือเท่ากับ

ราคา Par

- ราคาไถ่ถอนของหุ้นกู้ด้อยสิทธิอาจลดต่ำลงได้ โดยจะลดลงตามสัดส่วนของการลดต่ำลงของอัตราส่วนของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ต่ำกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

ส่วนที่ 2 หุ้นกู้ (อาจเป็นแบบด้อยสิทธิหรือไม่ด้อยสิทธิก็ได้)

- จ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง

โดยสถาบันการเงินดังกล่าวจะนำหลักทรัพย์ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ขายให้แก่กองทุนรวม และกองทุนรวมก็จะออกหน่วยลงทุน (ซึ่งมีหลักทรัพย์ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 เป็น Asset Back ในการลงทุน) เสนอขายให้แก่นักลงทุนประเภทสถาบัน

#### ผลตอบแทน

CAPS จะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือในรูปแบบของดอกเบี้ยและเงินปันผลในอัตราสูงอยู่ระหว่างร้อยละ 11 ถึง 22.25

<sup>1</sup> ผ่องพรรณ กาญจนวัฒนา. "CAPS และ SLIPS." วารสารการเงินการคลัง, ปีที่ 4 (ค.ศ.42), น.16-19.

SLIPS จะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือในรูปของดอกเบี้ยและเงินปันผลในอัตราสูง เช่นเดียวกัน และอยู่ระหว่างร้อยละ 11 ถึง 23

### วัตถุประสงค์ที่ออก CAPS หรือ SLIPS

1. เพื่อสถาบันการเงินจะสามารถจัดหาเงินมาคืนผู้ลงทุนได้เมื่อต้องการจะไถ่ถอนคืนในระยะยาว ส่วนหุ้นปริวิตินัน (ซึ่งมีอายุน้อยมาก) จะไม่มีการไถ่ถอนคืน แต่ให้เปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญแทนได้ในอัตรา 1:1

2. เงินส่วนล้ามูลค่าหุ้น (premium) สามารถนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของสถาบันการเงินได้ จึงทำให้สามารถกำหนดราคาขายได้ตามความต้องการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำธุรกิจต่อไป โดยจะไม่กระทบต่อ "เงินกองทุน" แต่อย่างใด

การเพิ่มทุนด้วยการออกตราสารหนี้ประเภท CAPS และ SLIPS ถือเป็น การเพิ่มทุนเพียงชั่วคราว ในช่วงที่ธนาคารประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ เพราะหลังจาก 5 ปี ธนาคารก็จะไถ่ถอนตราสารคืนทั้งจำนวน เนื่องจากคาดว่าเมื่อถึงเวลานั้นแล้วเศรษฐกิจจะกระเตื้องขึ้น และหากการแก้ไข NPLs ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ภาระการสำรองหรือเพิ่มทุนของธนาคารลดลงไปโดยปริยาย แต่หากระดมทุนโดยการออกเป็นหุ้นสามัญจะทำให้มูลค่าหุ้นในขณะที่มีปัญหา NPL จะลดลงโดยทันที ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้นเดิม

### ข้อดีและข้อเสียของตราสารหนี้ CAPS หรือ SLIPS

#### ข้อดี

1. CAPS หรือ SLIPS ที่มีออกขายอยู่ในปัจจุบัน ออกโดยธนาคารขนาดใหญ่ ความเสี่ยงมีอยู่ในระดับเดียวกับเงินฝากธนาคารที่รัฐบาลค้ำประกัน
2. CAPS หรือ SLIPS สามารถนำไปวางเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ เช่นเดียวกับหลักทรัพย์ชั้นดีทั่วไปกับต่างสถาบันการเงินได้
3. CAPS หรือ SLIPS สามารถขายในตลาดรองได้ เนื่องจากเป็นหลักทรัพย์ชั้นดี
4. ในกรณี CAPS สามารถเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญได้ เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน และถ้าราคาหุ้นของสถาบันการเงินสูงขึ้นกว่าเดิมก็จะเป็นกำไรเพิ่มให้แก่ผู้ลงทุนที่จะเปลี่ยน CAPS เป็นหุ้นสามัญ

#### ข้อเสีย

1. ถ้าธนาคารผู้ออกหลักทรัพย์ต้องประสบภาวะล้มละลาย เงินลงทุนก็จะสูญไป แต่ทั้งนี้ต้องวิเคราะห์ก่อนว่า โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์นี้มีมากน้อยเพียงใด ในกรณีของแต่ละสถาบันการเงิน
2. ถ้าฐานะของสถาบันการเงินผู้ออกตราสารสมัยใหม่ไม่มั่นคง ทางกรอาจเข้าแทรกแซงกิจการ หรือสั่งให้ลดมูลค่าหุ้นลงมาได้
3. ความเสี่ยงจากการไม่สามารถขายหน่วยลงทุนในตลาดรองได้เมื่อต้องการใช้เงินสด